

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV ROKYCANY

ARCHIV OBCE ZVÍKOVEC

1877 - 1945 (1951)

Inventář

Číslo listu JAF
98

Evidenční číslo pomůcky
159

Zpracovala: Mgr. Hana Hrachová

ROKYCANY 2004

OBSAH

ÚVOD

I.	Vývoj původce fondu	4
II.	Vývoj a dějiny fondu	6
III.	Archivní charakteristika fondu	7
IV.	Obsah fondu	8
V.	Záznam o uspořádání fondu	9

PŘÍLOHY

Č. 1	Seznam použité literatury	11
Č. 2	Seznam použitých zkratk	11

INVENTÁRNÍ SEZNAM

I.	Knihy	13
II.	Spisový materiál	13
III.	Účetní materiál	14
IV.	Ostatní materiál	15

ÚVOD

I. Vývoj původce fondu

Původcem fondu je Obecní úřad Zvíkovec, který vyvíjel svou činnost v letech 1850 - 1945. Před rokem 1850 byl Zvíkovec centrem samostatného panství. Po tomto roce byl zahrnut do soudního okresu Zbiroh, který spravovalo Okresní hejtmanství Hořovice v Pražském kraji. Od 1. září 1896 bylo obnoveno Okresní hejtmanství v Rokycanech, které se nově skládalo ze soudních okresů Rokycany a Zbiroh. Samosprávný soudní okres Zbiroh zanikl 1. 12. 1928. Okresní úřad Rokycany byl podle vládního nařízení ze dne 26. 5. 1942 č. 185 Sb. o nové úpravě obvodů a sídel okresních úřadů zrušen a veškerá správa bývalého okresu přešla na Okresní úřad Plzeň – venkov. Tato změna vešla v platnost dne 1. 6. 1942. Rokycanský okres byl znovu vytvořen až po válce na základě dekretu prezidenta republiky o obnovení stavu k 30. 9. 1938.

Po celou dobu existence obce se používalo názvu Zvíkovec. Územní kompetence obecního úřadu se vztahovaly na katastrální území obce. Do roku 1924 byla se Zvíkovcem spojená obec Chlum.

Obecní zřízení bylo uzákoněno tzv. Stadionovým prozatímním obecním zřízením z 20. 3. 1849, kde byla vytýčena zásada „základem svobodného státu je svobodná obec.“ Toto zřízení nabylo platnost od 1. ledna 1850. Rozeznávalo dvojí působnost obce, vlastní záležitosti obce a přenesené, delegované záležitosti. Obce se staly nejnižšími články a instancemi územní samosprávy. V roce 1859 bylo vydáno obecní zřízení, z něhož v praxi zůstalo platné jen nařízení o domovském právu. K dalším změnám došlo po vydání Únorové ústavy v roce 1862, na kterou navazoval říšský zákon č. 18/1862 a zemský zákon z 16. 4. 1864 o obecním zřízení. Po první světové válce bylo změněno obecní zřízení volebním zákonem č. 75/1919 Sb. zák. a nař. a novelou zákona o obecním zřízení č. 76/1919 Sb. zák. a nař. Volební období bylo stanoveno na dobu čtyř let, po roce 1933 bylo změněno na šestileté.

Po vzniku Obecního úřadu ve Zvíkovci v roce 1850 se staly výkonnými orgány obecní výbor a obecní představenstvo. Obecní výbor byl složen ze zákonného počtu členů závislého na stavu oprávněných voličů s tříletým funkčním obdobím. Náhradníků nemělo být více než polovina členů obecního výboru. Obecní výbor jako kolegiální sbor rozhodoval většinou hlasů, měl pouze usnášecí a dozorčí moc, nikoliv však moc výkonnou. Po reformách sedmdesátých let měl obecní výbor usnášecí a dozorčí moc a byl sekundárním orgánem, který vyřizoval zvláště důležité záležitosti. Jeho zasedání byla veřejná. Do pravomoci obecního výboru patřila správa obecního majetku, udělování domovského práva, čestného občanství a vyřizování záležitostí místní policie.

Obecní výbor volil ze svého středu obecní představenstvo, které se skládalo ze starosty a

alespoň dvou radních. Představenstvo netvořilo kolégium, radní byli pouze pomocným a zastupujícím orgánem starosty. Představenstvo jako užší orgán reprezentovalo obec navenek.

Působnost obecního úřadu byla zčásti samostatná: správa obecního jmění a obecních záležitostí, dohled na bezpečnost majetku, péče o zachování obecních cest, silnic a mostů, výkon policie polní, běžné, zdravotní, mravnostní, stavební i požární, péče o chudé a dobročinné ústavy, účast na správě místních škol, urovnávání sporů mezi stranami v obci a konání dobrovolných dražeb nemovitých věcí. Zčásti byla působnost obcí přenesená a ta se týkala záležitostí soudních, politických, vojenských, berních i důchodkových. Dohled nad obecním úřadem náležel jednak okresnímu zastupitelstvu a zemskému výboru, jednak místodržitelství.

Bohužel se ze Zvíkovce nedochovaly až na dvě vyjímky žádné zápisy ze schůzí. Ani v kronice nelze o činnosti obecního úřadu nalézt žádné zprávy. Nejstarší písemnost ve fondu, ze které lze vyčíst jméno starosty, pochází z roku 1911. Tehdy se pod oválné razítko s textem Představenstvo obce Zvíkovec - Chlum - okres Zbiroh podepsal starosta František Fišer.

V obecních volbách v roce 1919 byli za spojené obce Zvíkovec a Chlum zvoleni Josef Krov, Josef Cajthaml, František Dubský, František Mikšovský, František Machek, František Hendrych, Václav Fišer, Václav Šlemenda, Jan Obrman za Zvíkovec a Václav Fišer, Cyril Fink, František Čech, Josef Krbek, Jan Jiříčka, M. Řezníček za Chlum. Obecní rada pracovala ve složení Josef Krov starosta, Josef Cajthaml náměstek a radní Václav Fišer, Jan Obrman a Cyril Fink.

Dne 12. 7. 1923 oznamoval obecní strážník, že vláda čs. republiky rozloučila obce Zvíkovec a Chlum. Rekursy proti tomuto rozhodnutí se měly podávat na ministerstvo vnitra. Rekurs podán byl, neboť k rozloučení došlo až v roce 1924.

Dne 16. září 1923 se konaly volby do obecního zastupitelstva. Starostou byl zvolen František Hendrych ze Zvíkovce, radním J. Krejčí z Chlumu. Jak však uvádí kronikář, volby nenabýly platnost, jelikož proti výsledkům bylo podáno odvolání. Přesto starosta Hendrych byl ve své funkci i v roce 1928.

V roce 1933 byl starostou obce Josef Krov, jeho náměstkem se stal František Hendrych. O dva roky je zmiňován jako starosta Alois Veselý, členy rady byli Antonín Obrmann, Jindřich Krajzín a Antonín Šejda. V roce 1937 stál v čele obce Josef Opatrný, který obec vedl přinejmenším do roku 1943. V roce 1936 jsou zmiňováni jako obecní radní František Slabý a Adolf Hant. V roce 1941 je jako člen obecní rady uváděn Rudolf Slabý.

Obecní úřad Zvíkovec zanikl v květnu 1945, kdy ho nahradil Místní národní výbor Zvíkovec.

Starostové Zvíkovce v letech 1911 - 1945

<i>Jméno starosty</i>	<i>Ve funkci od</i>	<i>Ve funkci do</i>
František Fišer	1911 ?	?
Josef Krov	1919	?
František Hendrych	1923 ?	1928 ?
Josef Krov	1933 ?	?
Alois Veselý	1935 ?	?
Josef Opatrný	1937 ?	1943 ?

II. Vývoj a dějiny fondu

Původcem fondu je Obecní úřad ve Zvíkovci, který fungoval v letech 1850 - 1945. Do roku 1924 obecní úřad spravoval obce Zvíkovec a Chlum.

Kde úřad sídlil, není známo. Ani o vlastní písemné agendě obce se nepodařilo zjistit mnoho. Již v roce 1908 se objevuje podací razítko s textem Obecní úřad spojených obcí Zvíkovce a Chlumu, do něhož bylo vyplněno číslo jednací a datum přijetí písemnosti. Stejně razítko se používalo i v roce 1911. Na mladších písemnostech již nebyl otisk žádného podacího razítka nalezen.

V roce 1941 byly písemnosti stvrzovány kulatým razítkem s textem Gemeindeamt Swikowetz Bezirk Rokitzan - Obecní úřad Zvíkovec okres Rokycany, uprostřed se státním znakem.

Kdy se uskutečnila první skartace nevíme, muselo k ní dojít někdy v letech 1954 - 1956. Při ní bylo do archivu odvezeno 8 hlavních knih z let 1935 - 1942 a 7 rozpočtů Zvíkovce z let 1936 - 1942. Do sběru bylo doporučeno celkem 8 knih, 10 balíčků a jeden svazek - šlo většinou o materiály účetní povahy (pokladní deníky, stvrzenky, dávky ze zábav, poukazy k výdaji, účetní uzávěrky, složní listy, vyhlášky a oběžníky).

Následující skartace se uskutečnila 22. 1. 1957, kdy byl k trvalému uložení v archivu vybrán pouze jeden spis Inspektorátu pro zemské dávky v Praze z roku 1933.

Dne 20. 7. 1960 se ze Zvíkovce do archivu přivezl tento materiál: pomocná účetní kniha z roku 1928, pokladní kniha a deník místní školní rady z let 1904 - 1946, pokladní deník z let 1912 - 1927, jednací protokoly z let 1904 - 1911 a 1944 - 1955, kniha domovských listů z let 1895 - 1943,

matrika obce z roku 1911, hlavní knihy z let 1939 - 1953, pokladní deníky z let 1944 - 1948. Spisový materiál z let 1907 - 1957 tvořily sběrné listy, pozemková reforma velkostatku Zvíkovec, volební materiál, zlomkové zápisy rady MNV, rozpisové sumáře, trestní listy, hnanecké pasy, výtah z trestního protokolu, rozpočty a uzávěrky obce.

Dne 18. 5. 1971 se od MNV Zvíkovec převzaly písemnosti, které obsahovaly i písemnosti před rokem 1945, jednalo se o odvodnění z let 1939 - 1950, seznamy příjmů a vydání poukazů na nádobí z let 1944 - 1945, domácí porážky z let 1942 - 1950, deník dohližitele z let 1942 - 1964 a účty za prohlídky jatečního dobytka z let 1941 - 1945.

Za ztracené je možno považovat knihy zápisů ze schůzí zastupitelstva, rady i komisí. Dochované nejsou ani všechny ostatní knihy např. trestní rejstříky, parcelní protokoly, knihy evidence pro vojenské potřeby aj. Kompletní není ani řada podacích deníků, v nichž postrádáme ty z let 1907 - 1910, 1913 - 1941 a 1942 - 1945. Dochovaný karton spisů je jen torzem původní agendy úřadu. Sledovat účetnictví obce nelze bez chybějících účetních knih z doby před rokem 1935.

V archivu nebylo nalezeno pečetidlo obce z druhé poloviny 19. století.

III. Archivní charakteristika fondu

Podle evidence JAF fond původně obsahoval 15 knih (z toho 13 úředních a 2 rukopisy), 2 podací deníky, jedno pečetidlo a 1 balík a 1 karton spisů vše z let (1856) 1900 - 1945 o rozsahu 0,5 bm. Fond nebyl dosud zpracován. V roce 2004 ho uspořádala Mgr. Hana Hrachová.

Při jeho inventarizaci bylo použito metodického návodu pro pořádání fondů obcí. Materiál byl rozdělen na knihy, spisový materiál, účetní materiál a ostatní materiál. Fond neobsahuje žádnou listinu.

Při pořádání knih bylo zjištěno, že jedna z nich nenáleží do fondu AO Zvíkovec, ale do fondu Družstvo pro rozvod elektrické energie ve Zvíkovci, kam byla delimitována. V knihách bylo nalezeno několik volně uložených spisů, které byly přidány ke spisovému materiálu. Knihy byly rozděleny na knihy všeobecné správy obce, knihy správy obecního majetku, knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech a účetní knihy.

Spisový materiál byl rozčleněn podle metodického návodu do jednotlivých skupin a podskupin a v jejich rámci chronologicky. Do čtvrté skupiny tj. ostatní materiál byla zahrnuta pouze jedna mapa. Pečetidlo uváděné v evidenci JAF, dosud nebylo nalezeno.

Při pořádání nebyla provedena vnitřní skartace. Delimitována byla pouze jedna kniha o rozsahu 0,01 bm do fondu Družstvo pro rozvod elektrické energie ve Zvíkovci, Zvíkovec. Celkový rozsah fondu je 0,36 bm.

Kategorizace jednotlivých písemností fondu je uváděna na základě směrnice MV ČSR č. 2 ze dne 4. 3. 1975 o ochraně a kategorizaci archiválií. Písemnosti byly zařazeny do dvou kategorií. Knihy zápisů ze schůzí byly zahrnuty podle § 2 odst. d) do první kategorie. Ostatní knihy i spisový materiál náleží k III. kategorii.

Fyzický stav fondu je dobrý.

IV. Obsah fondu

Fond Archiv obce Zvíkovec obsahuje 15 knih z let 1880 - 1945 (1951), 2 podací deníky z let 1904 - 1912, 1 karton spisů z 1903 - 1945 a katastrální mapu z roku 1877. Jazykem fondu je čeština.

Součástí fondu není žádná kniha zápisů ze schůzí zastupitelstva, rady či komise. Dochovaly se pouze dva zápisy, jeden ze schůze zastupitelstva a jeden ze schůze rady.

Kroniku začal psát v roce 1933 Antonín Šejda, listonoš ze Zvíkovce. Zabýval se především popisem obce a její historií, zápisy za roky 1933 - 1934 jsou poměrně stručné a zabírají celkem 37 stran. Další zápisy již v kronice chybí. Zda je v současnosti vedená kronika od roku 1935 nevíme.

V archivu je uložen také rukopis s názvem Z letopisů Zvíkovce. Jde vlastně o výpisy z farní pamětní knihy, které sepsal zvíkovický občan Josef Cajthaml. Těžištěm práce je popis farnosti, její historie, kostela a školy. O vlastní obci není v rukopise příliš zmínek. Rukopis není datován, pravděpodobně byl sepsán v období první republiky.

V matrice příslušníků obce jsou podle čísel popisných zapsáni všichni obyvatelé včetně informací o jejich datu narození, případně úmrtí. Obdobné údaje lze nalézt i v knize vydaných domovských listů z let 1880 - 1943. Ostatní knihy jsou evidenčního či účetního charakteru.

Ani spisový materiál neposkytuje příliš zajímavých informací. Nejobsažnější je skupina rozpočtové hospodaření obce, v níž se nacházejí účetní uzávěrky obce z let 1930 - 1937 a 1940 - 1943, obecní rozpočty z let 1936 - 1943 a rozpočet SDH Zvíkovec zaslaný obci na vědomí z roku 1944.

Fond doplňuje katastrální mapa z roku 1877.

V. Záznam o uspořádání fondu

Fond Archiv obce Zvíkovec z let 1877 - 1945 (1951) uspořádala, inventární seznam sestavila a úvod zpracovala Mgr. Hana Hrachová ve Státním okresním archivu Rokycany v roce 2004.

Rokycany 8. 11. 2004

Mgr. Hana Hrachová

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Seznam použitých pramenů a literatury

Politický a školní okres rokycanský, Rokycany 1898.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850 - 1970, díl II, 1, Praha 1978.

Příloha č. 2

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
bm	běžný metr
inv. č.	inventární číslo
JAF	jednotný archivní fond
MNV	místní národní výbor
MV ČSR	Ministerstvo vnitra České socialistické republiky
OÚ	obecní úřad

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Kart. č.
I. KNIHY			
Knihy všeobecné správy obce			
1	Kronika obce Zvíkovec, 1. díl	1933 - 1934	K 1
2	Z letopisů Zvíkovce	/1918 - 1938/	K 2
3	Zápis ze schůze obecního zastupitelstva	14. 2. 1937	1
4	Zápis ze schůze obecní rady	23. 1. 1937	1
5	Matrika příslušníků obce (podle čp.)	1911 - 1942 (1951)	K 3
6	Kniha vydaných domovských listů	1880 - 1943	K 4
Kniha evidence obecního majetku			
7	Kniha evidence nájmu obecních pozemků	1940	K 5
Knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech			
8	Záznam dojnic	1942	K 6
	Deník prohlížeatele s prohlídkou na svalovce (viz MNV Zvíkovec, nezpracováno)	1943 - 1947	
II. SPISOVÝ MATERIÁL			
II. 1 Registraturní pomůcky			
9	Podací deník	1. 1. 1904 - 28. 8. 1907	R 1
10	Podací deník	25. 5. 1910 - 28. 5. 1912	R 2
11	Podací deník	30. 6. - 23. 12. 1941	R 3
II. 2 Spisy			
Obec a její správa			
12	Domovské právo		

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Kart. č.
	(mj. domovské listy)	1928 - 1940	1
13	Organizace činnosti obecní samosprávy	1905, 1937	1
Správa obecního majetku			
14	Obecní pozemky	1920	1
15	Rozpočtové hospodaření obce (rozpočty a účetní závěrky)	1930 - 1944	1
Péče o bezpečnost a veřejný pořádek			
16	Hnanecké záležitosti	1931 - 1936	1
17	Veřejná doprava a spoje	/1910 - 1918/	1
18	Zásobování (žádosti o udělení odběrných oprávnění na nádobí pro domácnosti)	1944 - 1945	1
19	Veterinární záležitosti (prohližitel dobytka)	1932 - 1944	1
20	Stavební záležitosti (spor mezi velkostatkem a obcí o přístup k rybníku)	1904	1
21	Trestní pravomoc obce (trestní listy)	1903 - 1944	1
Spolupůsobení ve státních záležitostech			
22	Daňové záležitosti	1907, 1940	1
23	Zemědělství	1941 - 1945	1
III. ÚČETNÍ MATERIÁL			
III. 1 Účetní knihy			
24	Hlavní kniha	1935	K 7
25	Hlavní kniha	1936	K 8

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Kart. č.
26	Hlavní kniha	1937	K 9
27	Hlavní kniha	1938	K 10
28	Hlavní kniha	1939	K 11
29	Hlavní kniha	1940	K 12
30	Hlavní kniha	1941	K 13
31	Hlavní kniha	1942	K 14
32	Hlavní kniha	1944 - 1945	K 15
III. 2 Účetní přílohy			
33	Potvrzení za vykonání smutečních obřadů	1909	1
IV. Ostatní materiál			
34	Katastrální mapa Zvíkovce a Kalinovy Vsi čes., část. kolor., 1:2880, 3 listy o rozměrech 39,5 x 63,5 cm, 79,5 x 63,5 cm, 79,5 x 63, 5 cm	1877	M 1

Základní informace o fondu

Název fondu:	Archiv obce Zvíkovec
Značka fondu:	AO Zvíkovec
Časový rozsah:	1877 - 1945 (1951)
Počet evidenčních jednotek:	19 (15 knih, 2 podací deníky, 1 karton, 1 mapa)
Počet inventárních jednotek:	34
Rozsah v běžných metrech:	0,36
Stav ke dni:	8. 11. 2004
Archivní fond zpracovala:	Mgr. Hana Hrachová
Pomůcku sestavila:	Mgr. Hana Hrachová
Počet stran:	16
Schválil:	Mgr. Hana Hrachová, čj. SOAP/07-638/04 18. 11. 2004

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012 – 2014

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Zvíkovec
Značka archivního fondu:	AO Zvíkovec
Časový rozsah fondu:	1877-1945 (1951)
Počet inventárních jednotek:	34
Počet evidenčních jednotek:	20 (15 úředních knih, 3 podací deníky, 1 karton, 1 mapa)
Rozsah fondu v bm:	0,36
Stav ke dni:	17. 6. 2014
Vypracoval/la:	Markéta Šinknerová